

Factsheet Duitsland en de eurocrisis

Achtergrond - 2 september 2011

(Update 8-9-2011) Wat is de overeenkomst tussen kanselier Merkel, de Bondsdag en het Constitutioneel Hof? Ze houden zich allemaal met de eurocrisis bezig. Tegelijkertijd zijn gelauwerde oud-kanseliers als Kohl en Schmidt niet te beroerd om de dagelijkse politiek van commentaar te voorzien. Een paar vragen en antwoorden over Duitsland en de eurocrisis.

Waarom debatteert de Bondsdag over het reddingsfonds voor de euro?

De Bondsdag moet eind september de besluiten van de eurotop in juli omzetten in nationale wetgeving. De Europese regeringsleiders besloten deze zomer het fonds voor noodlijdende eurolanden (European Financial Stability Facility, EFSF) flink te verhogen en het stabiliteitsmechanisme uit te breiden met een aantal nieuwe instrumenten waarmee in geval van nood direct kan worden ingegrepen.

De Bondsdag wil echter meer invloed op het proces dat voorafgaat aan de verstrekking van een krediet door het EFSF. Coalitiepartijen CDU/CSU en FDP willen dat de Bondsdag het recht krijgt om vantevoren over belangrijke beslissingen binnen het EFSF te stemmen. Als het parlement tegen een kredietverstrekking stemt, moet ook de Duitse vertegenwoordiger in de raad van de EFSF tegen stemmen. De coalitie hoopt met dit voorstel eurocritici in de eigen gelederen gerust te stellen. Minister van Financiën Wolfgang Schäuble (CDU) waarschuwde echter dat meer inspraak voor het parlement ten koste gaat van de snelheid waarmee het EFSF op een crisis kan reageren.

Waarom houdt het Constitutioneel Hof zich bezig met het EFSF?

Een aantal eurosceptische Duitse professoren en een CSU-parlementariër hebben een klacht ingediend bij het Constitutioneel Hof dat nationale en Europese wetgeving aan de Duitse grondwet toetst. De klagers zijn van mening dat het EFSF het grondwettelijke budgetrecht van de Bondsdag schendt. Daarnaast vinden de klagers dat het EFSF de EU verandert in een transferunie waarin de ene lidstaat borg staat voor de schulden van een andere lidstaat. Dat gaat in tegen verdragen over de werkwijze van de Europese Unie. Overigens is het voor een aantal van de eurosceptische professoren niet voor het eerst dat zij een klacht indienen bij het Hof. In 1998 probeerden zij via het Hof de invoering van de euro

te stoppen.

Update (08-09-2011): Het Constitutioneel Hof deed op 7 september uitspraak in deze zaak. Volgens de rechters is het EFSF niet in strijd met de Duitse grondwet. Dat betekent dat Duitsland ook in de toekomst met kredietgaranties mag bijdragen aan het noodfonds voor de euro. Tegelijkertijd sprak het Hof zich uit voor een grotere rol van de Bondsdag. De bondsregering moet voortaan de begrotingscommissie van de Bondsdag om toestemming vragen als zij noodlijdende eurolanden opnieuw met miljarden wil steunen.

Wat is het plan van Merkel en Sarkozy?

Bondskanselier Merkel en de Franse president Sarkozy hebben voorgesteld om een economische regering voor de eurozone te vormen. De eurocrisis is ontstaan doordat er wel een gemeenschappelijke munt was maar geen gemeenschappelijk economisch beleid. Sommige landen voelden zich daardoor niet verplicht om hun begroting op orde te houden. Merkel en Sarkozy hebben daarom voorgesteld dat elke lidstaat in de grondwet vastlegt hoe hoog de staatsschuld mag zijn. Op het plan kwam veel kritiek. Volgens oppositiepartijen in de Bondsdag bood het geen oplossing voor de huidige crisis en zijn teveel details onduidelijk. De Europese Commissie was echter opgetogen over het voorstel en zag het als een versterking van de eurozone.

Hoe wordt kanselier Merkel beoordeeld?

In de Duitse media regent het al maandenlang artikelen waarin Merkel wordt opgeroepen om het voortouw in Europa te nemen. Tot op heden lijkt de bondskanselier vooral het hoognodige te doen. Ook binnen de CDU neemt de kritiek op Merkel toe. Vorige week mengde oud-kanselier Kohl zich in het debat. Hij noemde Merkel niet bij naam maar maakte wel gehakt van het huidige Duitse buitenlandse beleid. Volgens Kohl mist de regering een politiek kompas en is "Duitsland al sinds enige jaren geen stabiele factor meer".

Duitse media legden zijn commentaar uit als een afrekening met Merkel, die als een van de eersten Kohl liet vallen toen hij verwickeld raakte in een partijfinancieringsschandaal. Volgens Kohl was zijn commentaar geen afrekening: "Daar begin ik op mijn 81e niet meer aan". Een andere oud-kanselier, Helmut Schmidt (SPD), viel Kohl bij. Volgens Schmidt vindt de huidige coalitie de binnenlandse politiek belangrijker dan Europese integratie. De schuld voor de crisis legden beide zwaargewichten bij collega-kanselier Schröder van de SPD. Onder zijn bewind werd het Stabiliteitspact, waarin de Europese lidstaten afspraken dat het begrotingstekort niet hoger dan 3 procent van het BBP mocht

zijn, niet nageleefd waardoor de huidige crisis kon ontstaan.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2959/factsheet-duitsland-en-de-eurocrisis>